

บรรณานุกรม

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520

กฎกระทรวง ค่าทดแทนและค่าชดเชยความเสียหาย จากการใช้ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อป้องกัน
และแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม พ.ศ. 2564

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2565

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2551

หนังสือ

ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2562). *คำอธิบายกฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2547). *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตาม
รัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

(2558). *หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2547). *การยกสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาล*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

เบ็ญจ งามอรุณโชติ. (2556). *ความยุติธรรม คำพิพากษา ปัญหาสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: เป็นไท.

ปิยบุตร แสงกนกกุล. (2563). *กฎหมายรัฐธรรมนูญ : การก่อตั้งรัฐธรรมนูญและการแก้ไข
รัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรพจน์ วิสชุดพิชญ์. (2538). *สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

- (2540). *ข้อความคิดและหลักการพื้นฐานในกฎหมายมหาชน*, กรุงเทพฯ : นิติธรรม. วิจารณ์ ตูลยานนท์. (2518). *เจตนารมณ์ของกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วีระ โลจายะ. (2525). *กฎหมายสิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วุฒิชัย มูลศิลป์ และ โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2526). *การปฏิวัติครั้งสำคัญของโลก*. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. *กฎหมายไทย เล่ม 19 ทรัพยากรธรรมชาติ*. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2546). *สิทธิเกี่ยวกับน้ำ คำวินิจฉัยคณะกรรมการว่าด้วย สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ลำดับที่ 15 ว่าด้วยสิทธิเกี่ยวกับน้ำ*. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. (2545). *รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หุุด แสงอุทัย. (2559). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 20) (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุดม รัฐอมฤต นพนิธิ สุริยะ และบรรเจิด สิงคะเนติ. (2544). *การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือ ใช้สิทธิ และเสรีภาพของ บุคคลตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- อุดมศักดิ์ สิ้นธิพงษ์. (2555). *สิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- Diane Raines Ward. (2556). *สงครามน้ำ*. แปลจากเรื่อง WATTER WARS (ปัญญา ชีวิน, แปล) (พิมพ์ครั้งแรก). กรุงเทพฯ: มติชน.

วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์

- ฉัตรวรินทร์ แก้วนิติย์. (2563). *มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินการจัดเก็บค่าใช้น้ำ*. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลธิชา ต๊ะด้วงทอง. (2557). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไชยะ เทพา. (2559). *การรัฐประหารในเมืองไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ภัทรสุดา วรสาร. (2559). **สิทธิในเสรีภาพทางวิชาการ: ศึกษารัฐธรรมนูญไทยเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เลิศศักดิ์ ต้นโต. (2555). **การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ถูกควบคุมตัวภายใต้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สามารถ ตราชู. (2560). **การนำหลักนิติรัฐมาใช้ในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิชัย ศิริรักษ์. (2550). **สิทธิและเสรีภาพของแรงงานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540: ศึกษาด้านการรวมตัวและเจรจาต่อรอง**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

รายงานการวิจัย

- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ (2549). **หลักการใช้อำนาจขององค์กรที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- ปวีศร เลิศธรรมทวี. (2558). **รัฐธรรมนูญกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: ธนาเพลส.
- มิ่งสรรพ ขาวสะอาด และคณะ. (2544). **แผนนโยบายการจัดการน้ำสำหรับประเทศไทย**. รายงานการวิจัย. มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย. **กฎหมายที่มีบทบัญญัติไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- วันดี สุชาติกุลวิทย์, สุวงศ์ ยอดมณี, จิรวัดน์ จงสงวนดี, ฐานัญญา หนูมาศ, วาริรัตน์ รัตนวิบูลย์สม, พัชรี ไชยเรืองกิตติ, วราร์แห่งพุ่ม และวรรณมน สุกใส. (2554). **การบริหารจัดการน้ำของต่างประเทศและข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ. (2531). **การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนทดแทนความเสียหายต่อสุขภาพจากมลพิษ**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ร่วมกับสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ทุนอุดหนุน การวิจัยจากมูลนิธิญี่ปุ่น (Japan Foundation)

เอกสิทธิ์ วินิจกุล. (2561). *สิทธิในการได้รับการบริการสาธารณะจากรัฐอย่างเสมอกัน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

วารสาร บทความ

กฤษฎา เอี่ยมละมัย. (2564). มาตรการทางกฎหมายในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบเชิงบูรณาการในพื้นที่นอกเขตชลประทาน: กรณีศึกษาอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 12(2).

ทศพร มุลรัตน์. (2560). พัฒนาการของหลักนิติธรรมในประเทศอังกฤษ. *วารสารนิติรัฐกิจและสังคมศาสตร์*. ฉบับที่ 2.

พรภิรมณ์ เชียงกุล. (2539). ฐานะทางประวัติศาสตร์ของรัฐประหาร 23 กุมภาพันธ์ 2534 ในกระบวนการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์. *ว.เกษตรศาสตร์ (สังคม)*, ปีที่ 17.

พันวิชน์ โรจนตันติ. (2546). ประโยชน์สาธารณะกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพ. *วารสารผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา*. 2(2).

พีรพล เจตโรจนานนท์. (2565). การศึกษาวิจัยกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ: กรอบแนวคิด ของกฎหมายน้ำญี่ปุ่นและขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายน้ำไทย. *วารสารรามคำแหง ฉบับนิติศาสตร์*, 11(2).

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2543). เงื่อนไขการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน: “มาตรา” ในการควบคุมการตรวจสอบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย”. *วารสารนิติศาสตร์*, 30(7).

สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). ความเป็นมาและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, *ว.สถาบันพระปกเกล้า*. 5(3).

สุนทร ลักกิตโร. (1987). แนวโน้มทางกฎหมายเกี่ยวกับแหล่งน้ำ – เปรียบเทียบจากกฎหมายของยุโรปอเมริกา และญี่ปุ่น. *วารสารไทย-ญี่ปุ่นศึกษา*. 4(4).

อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. (2013). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการการกัดเซาะชายฝั่งทะเล. *BU ACADEMIC REVIEW*. 12(2).

ฐานข้อมูลออนไลน์

กรมทรัพยากรน้ำ. (2563). *มีน้ำ มีชีวิต โครงการต้นแบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ*. (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <https://dwr.go.th/uploads/water.pdf>

ปรียวรรณ สุวรรณสุนย์. *สิทธิเสรีภาพของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญ ศึกษาเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญในระบอบประชาธิปไตยกับสังคมนิยม*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php>

ศิริชนก วิริยเพ็ญกุล. *กฎหมายว่าด้วยการจัดการทรัพยากรน้ำ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=42028&filename=index.

สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. *รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ*

พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ". (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://web.senate.go.th/bill/bk_data/299-2.pdf.

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. *ความเป็นมาคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.)*.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.onwr.go.th/?page_id=6892

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ. *แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 –*

2580). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://pmpd.onwr.go.th/wpcontent/uploads/2019/12/%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%A1%E0%B9%88%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%AF%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%B320%E0%B8%9B%E0%B8%B5.pdf>

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ.

และสังคมแห่งชาติ. *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://drive.google.com/file/d/12scnWUn0XxmgoxpJ_b1CrLILbkMqATaF/view